

ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСНОГО УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТОМ

При реалізації процесного управління керованою системою стає сукупність бізнес-процесів. Процесний підхід вимагає урахування галузевих особливостей підприємства. Для транспортного підприємства основним процесом є процес перевезення вантажів, пасажирів. Суміжними, забезпечувальними бізнес-процесами є процеси забезпечення працездатності і підтримки статичної і динамічної основних процесів: підтримка транспортних засобів у експлуатаційному справному стані; процес постачання й інші. Транспортні підприємства здійснюють різні види діяльності, які можна виділити у відособлені процеси, що описують способи й технологію отримання основних, допоміжних робіт і послуг, а також процеси розвитку й процеси поточного управління (рис. 1).

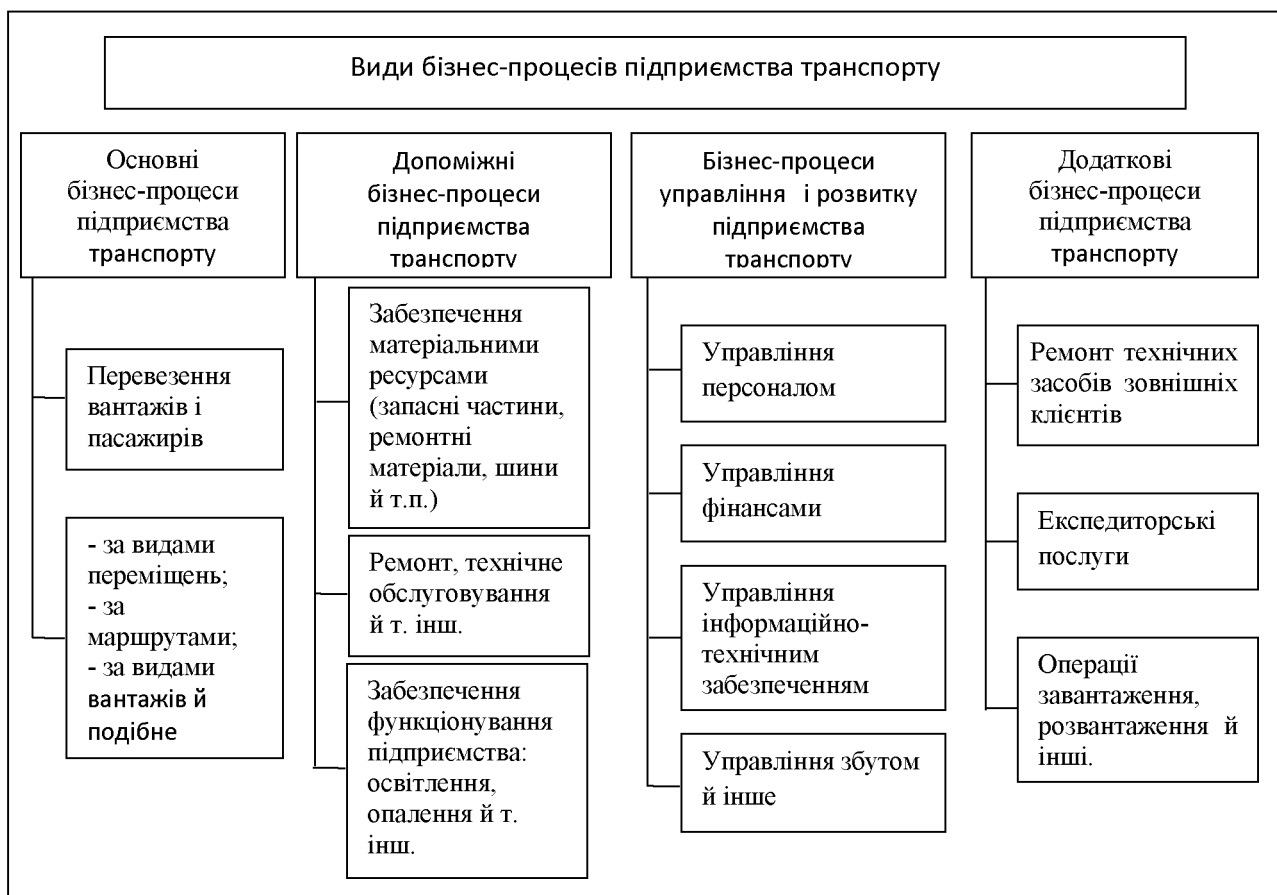

Рисунок 1. Класифікація бізнес-процесів підприємства транспорту

Джерело: складено за [1,2,3,4,5-7]

Концептуальна схема основного бізнес-процесу підприємства транспорту наведена на рис. 2.

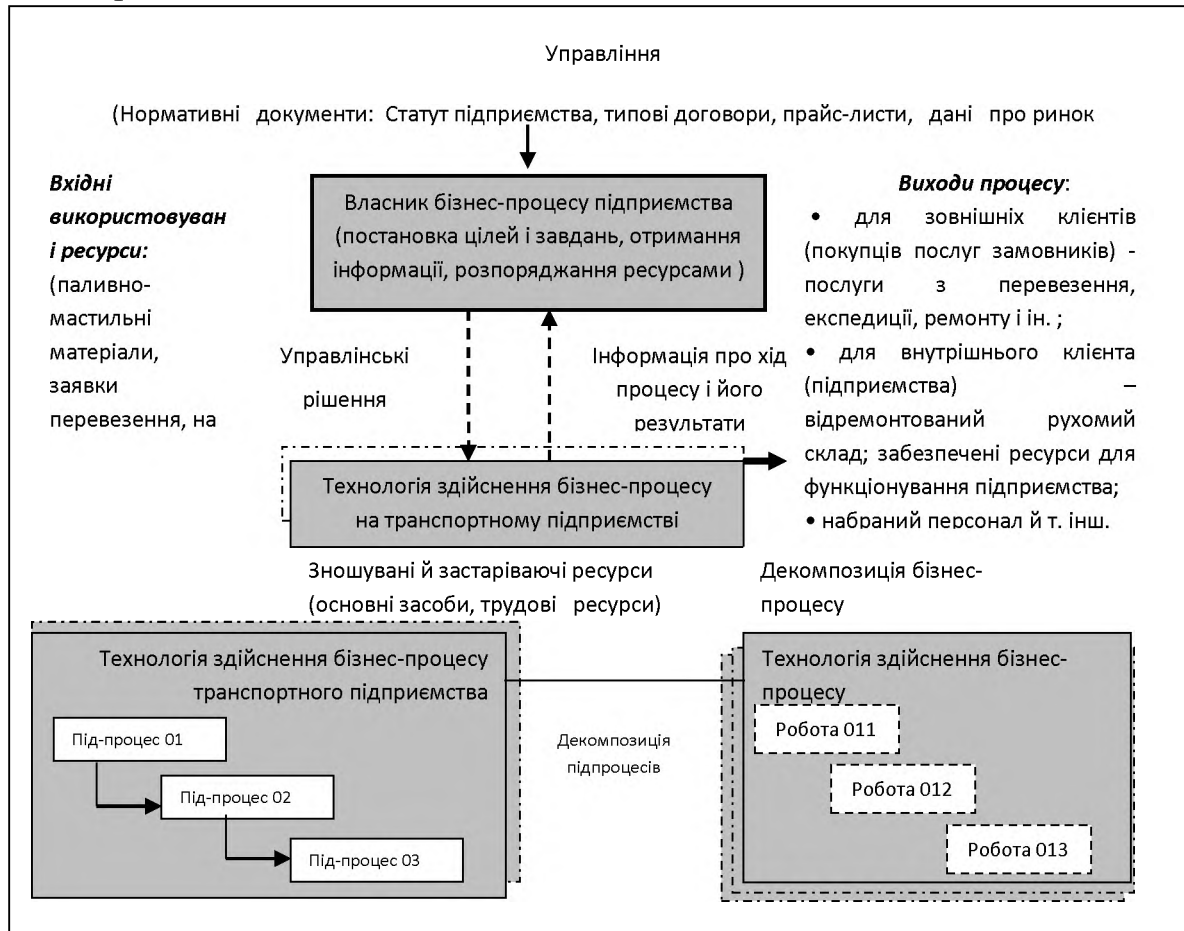

Рисунок 2. Концептуальна схема бізнес-процесу транспортного підприємства [1]

Кращим початком для побудови вдалої системи управління є моделювання бізнес-процесів, яке припускає детальний опис усіх дій співробітників. Модель бізнес-процесів надасть можливість по-новому поглянути на технологію роботи транспортного підприємства, позначивши її сильні і слабкі сторони, відкривши нові можливості для розвитку й удосконалення бізнесу. У

Ураховуючи особливості транспортної галузі при моделюванні бізнес-процесів, зокрема з перевезення вантажів, їхню класифікацію доцільно доповнити введенням додаткових бізнес-процесів, які також забезпечують приток доходів від клієнтів, але не описують основну діяльність транспортного підприємства.

У табл. 1 представлені основні процеси і підпроцеси транспортування, які варто враховувати при побудові моделі бізнес-процесів підприємства транспорту.

Опис процесів у транспортуванні

Процес	Опис	Початок	Кінець	Примітка
Процеси верхнього рівня				
1. Підготовка	Подача рухомого кладу під вантаж. Оформлення документів на транспорт і на вантаж.	Завантаження транспортного засобу. Формування складу вантажу.	Готовність вантажу до відправки.	Підготовка передуює процесу доставки і виконує усі операції, передуючі транспортуванню
Під-процеси підготовки				
1.1. Отримання завдання на виконання маневрених робіт транспортного засобу	Відправка транспортного засобу.	Рух транспортного засобу до місця зважування.	Прибуття до місця зважування.	Підготовка транспорту до завантаження.
1.2. Зважування транспортного засобу	Подача транспортного засобу до зважування.	Прибуття до місця зважування.	Відправка до місця очищення транспортного засобу.	Дозволяє визначити вагу порожнього транспортного засобу
1.3. Промивка/сушка транспортного засобу	Подача транспортного засобу під промивку/сушку.	Відправка до місця завантаження.	Прибуття до місця завантаження.	Дозволяє відчистити транспортний засіб від залишків попереднього виду продукції, що перевозиться.
1.4. Завантаження	Завантаження транспортного засобу продукцією у різній тарі.	Прибуття до місця завантаження	Готовність вантажу до відправки.	
2. Доставка	Перевезення вантажу від відправника до одержувача відповідно до замовлення.	Готовність вантажу до відправки. Готовність плану доставки.	Готовність вантажу і відомостей для одержувача.	Усі стадії процесу доставки генерують відомості для процесів відправки, стеження й подібне.
Під-процеси доставки				
2.1. Відправка	Підготовка вантажу до перевезення і передача його перевізникові.	Готовність вантажу до відправки. Готовність плану доставки.	Вантаж і відповідальність передані перевізникові.	Ієрархія процесу залежить від числа видів транспорту, що беруть участь у доставці.
2.2. Перевезення	Перевезення вантажу від пункту відправлення транспортного засобу до пункту прибуття.	Вантаж і відповідальність передані перевізникові.	Вантаж і відповідальність зняті з перевізника.	Процес вимагає виконання процесів навантаження, розвантаження /перекласування.
2.3. Перевантаження	Передача з одного виду транспорту на інший.	Вантаж і відповідальність отримані.	Вантаж і відповідальність зняті.	Може супроводжуватися процесами тимчасового зберігання, сортування вантажу й подібне.
2.4. Отримання	Отримання відправленого вантажу.	Вантаж і відповідальність отримані.	Товар готовий до використання на наступній стадії.	Процес вимагає виконання процесів розвантаження.

3. Планування	Планування ланцюжка доставки вантажу і його логістичного обслуговування.	Визначена технологія перевезення.	Початок перевезення вантажу.	Процес планування передує перевезенню, його супроводжує процес управління.
Під-процеси планування				
3.1. Складання графіків відвантаження	Планується графік відвантаження, вносяться коректування з урахуванням виконання замовлень.	Надходження заявок.	Сформований графік відвантаження за термінами і за кожним напрямом.	
3.2. Формування маршрутів доставки вантажу	Визначається маршрут руху.	Сформований графік відвантаження за термінами і за кожним напрямом.	Підготовка вантажу і транспорту до відправки.	
3.3. Формування вимог до доставки	Збір інформації про замовлення.	Підготовка вантажу і транспорту до відправки.	Початок перевезення вантажу.	
4. Управління	Управління ланцюжком постачання вантажу і його логістичного обслуговування.	Початок перевезення вантажу.	Завершення доставки Вантажу.	
Під-процеси управління				
4.1. Оформлення документів на транспорт	Підготовка транспортних накладних.	Відправка вантажу.	Початок перевезення.	
4.2. Оформлення завдання на відправку транспортного засобу	Підготовка документів.	Відправка вантажу.	Початок перевезення.	
5. Стеження	Збір, зберігання даних і розподіл їх серед користувачів. Підготовка запитів	Визначена необхідність процесу.	Інформація передана.	
Під-процеси стеження				
5.1. Контроль за станом замовлення	Збір інформації про місце руху або місце перебування транспортного засобу і/або вантажу.	Відправка вантажу.	Завершення доставки вантажу.	

Джерело: [2]

Процесний підхід націлений на управління не окремими структурними елементами, а бізнес-процесами і під-процесами, що воєдино пов'язують діяльність структурних елементів. Розподіл діяльності підприємства на процеси доцільно проводити із накладенням бізнес-процесів на структуру підприємства, що дозволить здійснити перехід від функціональної до процесно-орієнтованої структури управління підприємствами транспорту.

Список використаних джерел

1. Бородулина С.А. Автотранспортное предприятие и его бизнес-процессы: анализ, мониторинг, реинжиниринг. Монография. Санкт Петербург : СПбГИЭУ. 2012. 234 с.
2. Данилова С.Ю., Искосков МО. Подходы к моделированию процесса транспортировки на предприятиях с непрерывным циклом производства на основе принципов системы менеджмента и логистических концепций. *Известия Самарского научного центра Российской академии наук*. 2014. Т. 16. №1(7). С. 1883-1890
3. Кравченко А.В., Голодницкий А.Г. Управление бизнес-процессами транспортных предприятий. *Экономические инновации*. 2009. Выпуск 39. С. 254-260
4. Сорокина А.В., Басыров М.А. Модернизация системы менеджмента компании за счет внедрения процессного управления. *Наука и техника транспорта*. 2016. № 4. С. 60-66
5. Чорнобай Л.І., Дума О.І. Бізнес-процеси підприємства : загальна характеристика та економічна суть. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2013. № 769. С. 125-131
6. Борисова Т.М., Монастирський Г.Л. Marketing innovation activity of urban public transport: results of the empirical study. *Маркетинг та менеджмент інновацій*. 2018. № 3. С. 229-240
URL:https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/68744/1/Borysova_marketing_innovation.pdf
7. Borysova T., Monastyrskiy G., Zielinska A., Barczak M. Innovation Activity Development of Urban Public Transport Service Providers: Multifactor Economic and Mathematical Model. *Marketing and Management of Innovations*, 4, 98-109. URL: <http://doi.org/10.21272/mmi.2019.4-08>